

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ ۲		پایه: یازدهم	رشته: ادبیات علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۵/۱۱
تعداد صفحه: ۳		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - مرداد ۱۴۰۵		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	راهنمای نمره‌گذاری			
نمره				
۱	الف) درست ب) نادرست / به جای سلسله‌ای، عمومی درست است. ج) درست	۰/۲۵ درس ۳ص ۲۸ ۰/۲۵ درس ۱ص ۴ ۰/۲۵ درس ۱۵ص ۱۷۰	۰/۷۵	
۲	شماره ۱ «با گزینه ۵» گران شماره ۲ «با گزینه الف» سیستان شماره ۳ «با گزینه ب» خراسان	۰/۲۵ درس ۹ص ۹۳ ۰/۲۵ درس ۹ص ۹۲ ۰/۲۵ درس ۹ص ۸۹	۰/۷۵	
۳	الف) عَجَائِبُ المَقْدُورِ فی نَوَائِبِ تیمور ب) شفا	۰/۲۵ درس ۱ص ۶ ۰/۲۵ درس ۹ص ۹۷	۰/۵	
۴	الف) شماره ۳ - طائف ب) شماره ۴ - سرف	۰/۲۵ درس ۳ص ۲۹ ۰/۲۵ درس ۱۵ص ۱۶۵	۰/۵	
۵	الف) خاندان بَرْمَکِی (بَرْمَکیان) - خاندان سَهْل (ذکر یک مورد کافی است). توجه: در صورتی که دانش آموز به «طاهریان» و «یومسلم خراسانی» هم اشاره کرده باشد، نمره تعلق بگیرد. ب) خسرو پرویز	۰/۲۵ درس ۷ص ۶۹ ۰/۲۵ درس ۸ص ۸۱	۰/۵	
۶	الف) *موالی به مسلمانان غیر عرب عصر اموی گفته می‌شد که موقعیت اجتماعی پایین‌تری نسبت به اعراب مسلمان داشتند. * آنان از برخی حقوق سیاسی، اجتماعی و اقتصادی محروم بودند. * اجازه نداشتند که منصب‌های سیاسی، نظامی و قضایی، مانند حکومت شهرها و ولایات، فرماندهی سپاه و قضاوت را بر عهده گیرند. هر مورد ۱ نمره، ذکر یک مورد کافی است. توجه: در صورتی که دانش آموز به (عرب‌گرایی امویان - تحقیر و تبعیض امویان علیه موالی - حضور موالی در قیام‌های ضد اموی از جمله قیام مختار) هم اشاره کرده باشد، نمره تعلق می‌گیرد. هر مورد توجه ۰/۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است. ب) * کسانی بودند که در مکتب اهل بیت آموزش دیده بودند و با اجازه آنان به عنوان مرجع امور دینی مردم، در شهرهای مختلف ایفای نقش می‌کردند. * جریان وکالت در دوران غیبت نیز تا مدتی ادامه یافت و در پی آن مرجعیت شیعی شکل گرفت. هر مورد ۰/۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است.	درس ۶ص ۵۸ درس ۷ص ۷۴	۲	
۷	الف) سامانیان با فرمان خلیفه عباسی به حکومت رسیدند. هم‌چنین، انتقال قدرت از امیری به امیر دیگر نیز در این حکومت با فرمان و تأیید خلیفه صورت می‌گرفت. ۰/۵ اما صفاریان (یعقوب لیث صفاری) بدون اجازه و تأیید خلیفه قدرت را به دست گرفت. ۰/۵ کلید واژه: برای بخش سامانیان (با فرمان خلیفه به حکومت رسیدن - فرمان و تأیید خلیفه را داشتن در انتقال قدرت از امیری به امیر دیگر) هر مورد کلید واژه ۰/۵ نمره، ذکر یک مورد کافی است. ب) سلجوقیان: طغرل به بغداد لشکرکشی کرد و خلیفه عباسی را از تسلط آل بویه شیعه مذهب درآورد و خود را مُنْجِی خلافت معرفی کرد. خلیفه نیز حکومت ایران و عراق را به او بخشید و دستور داد که نام وی را در خطبه بخوانند و سکه به نام او زنند. خلیفه هم‌چنین، لقب «سلطان رُکن‌الدوله» را به طغرل داد. ۰/۵ کلید واژه: (لشکرکشی طغرل به بغداد - نجات خلافت عباسیان از دست آل بویه - واگذاری حکومت ایران و عراق به طغرل - نام طغرل را در خطبه خواندن - به نام طغرل سکه ضرب کردن - لقب سلطان رُکن‌الدوله را به طغرل دادن) هر مورد کلید واژه ۰/۲۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است. خوارزمشاهیان: در زمان سلطان محمد، روابط خوارزمشاهیان با خلافت عباسی، به تیرگی گرایید. خلیفه عباسی که در آن زمان درصدد احیای قدرت سیاسی و نظامی خود بود، از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کرد. به همین سبب سلطان محمد خوارزمشاه برای مقابله با عباسیان، یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد و به بغداد لشکر کشید؛ اما سپاه او در گردنه اسدآباد همدان، بر اثر برف و سرمای شدید، متوقف شد. ۰/۵ کلید واژه: (تیرگی روابط سلطان محمد و خلیفه عباسی - تفکر احیای قدرت سیاسی و نظامی از جانب خلیفه - عدم تأیید حکومت سلطان محمد از جانب خلیفه - مقابله سلطان محمد با خلافت عباسی - اعلام یکی از سادات حسینی به عنوان خلیفه - لشکرکشی به سوی بغداد - توقف لشکرکشی در گردنه اسدآباد به دلیل سرما) هر مورد کلید واژه ۰/۲۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است.	درس ۹ص ۹۱ درس ۱۰ص ۱۰۳ درس ۱۰ص ۱۰۴	۲	

صفحه ۱ از ۳

تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۵/۱۱		رشته: ادبیات علوم انسانی	پایه: یازدهم	راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ ۲	
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir			ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - مرداد ۱۴۰۵			راه‌نمای نمره‌گذاری		
نمره	ردیف				

۲	۸ (الف) *مورخان در تاریخ‌نگاری ترکیبی به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آنها تنظیم می‌کنند. *مورخان در این روش، ناچار به گزینش و انتخاب هستند و امکان دارد که برخی از جنبه‌های خبر از چشم آنها دور بماند. هر مورد ۱ نمره، ذکر یک مورد کافی است. (ب) *اختلاف‌های داخلی ایرانیان، *ناامیدی رستم فرخزاد (فرمانده سپاه ساسانی) از پیروزی *و همکاری برخی دهقانان و قبیله‌های عرب ساکن سواد (بین‌النهرین) با مسلمانان، *تقویت روحیه و انگیزه جنگاوران عرب بعد از شنیدن خبر پیروزی خیره‌کننده اعراب مسلمان بر رومیان در شام هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۲ ص ۱۷ درس ۸ ص ۸۲
۳	۹ (الف) جاهلی و جاهلیت پیش از اسلام، * مترادف با نادانی و فقدان علم و معرفت نبود، * بلکه دلالت بر فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه‌جویی دارد * که از خلق و خوی تند و سرکش اعضای آن جامعه سرچشمه می‌گرفت و * تعصب قبیله‌ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله در آن جامعه، * جایگزین تعقل، منطق و بردباری شده بود. (ذکر یک مورد کافی است) کلید واژه: (مترادف نادانی و فقدان معرفت نبودن - فرهنگ و اخلاق خشن داشتن - فرهنگ گستاخ و کینه‌جو داشتن - خلق و خوی تند و سرکش داشتن - تعصب قبیله‌ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله داشتن - تعقل، منطق و بردباری نداشتن) هر مورد کلید واژه ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. (ب) *اصلاح قوانین مالیاتی * بازسازی قنات‌ها * بازسازی شبکه‌های آبیاری * اصلاح نظام زمین‌داری هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. (ج) *برگزاری جشن‌ها * مسابقات چوگان‌بازی * مسابقات تیراندازی * باریابی سفر * سان دیدن از سپاهیان * اجرای نمایش * آتش بازی هر مورد ۲۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. (د) *به تصویر کشیدن زندگی روزمره عموم مردم * به تصویر کشیدن فعالیت اصناف و پیشه‌وران هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. (ه) *واسال به ارباب خود سوگند وفاداری یاد می‌کرد. * موظف بود که هنگام جنگ او را یاری دهد. * از کاخ و کوشک او حفاظت نماید. * به او عوارض و مالیات بپردازد. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. (و) از طریق: * آندلس «یا» (اسپانیای مسلمان) ۲۵/۰ و * سیسیل ۲۵/۰ درس ۱۱ ص ۱۲۲ درس ۱۴ ص ۱۵۲ درس ۱۴ ص ۱۵۴ درس ۱۵ ص ۱۶۴ درس ۱۶ ص ۱۷۶
۱	۱۰ (الف) پیمان‌نامه عمومی مدینه ← با شماره (۲) ۲۵/۰ (ب) پیروزی مسلمانان در نبرد بدر ← با شماره (۴) ۲۵/۰ (ج) پیمان برادری بین مهاجران و انصار ← با شماره (۱) ۲۵/۰ (د) تشکیل نیروی نظامی ← با شماره (۳) ۲۵/۰ درس ۴ ص ۳۵-۴۲
۰/۵	۱۱ چون *شاه سلیمان با امور و اصول کشورداری بیگانه بود. * در زمان او اعضای حرمسرا نفوذ زیادی داشتند. * اعضای حرمسرا در اداره امور حکومت دخالت می‌کردند. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. درس ۱۳ ص ۱۴۲
۰/۵	۱۲ *مشکلات اقتصادی و اجتماعی سرزمین‌های اروپایی * به‌خطر افتادن موجودیت امپراتوری بیزانس * موفقیت‌های نظامی مسیحیان در آندلس هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است. درس ۱۵ ص ۱۶۷-۱۶۶

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ ۲		پایه: یازدهم	رشته: ادبیات علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۵/۱۱
تعداد صفحه: ۳		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - مرداد ۱۴۰۵				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir				
ردیف	راهنمای نمره‌گذاری			
نمره				
۱۳	۱	*از یک سو، مالیات‌های سنگینی را به رومیان می‌پرداختند. *از سوی دیگر، اجازه نداشتند که به مقام‌های عالی برسند. *علاوه بر آن، مسیحیان مصر اختلافات مذهبی شدیدی با رومیان داشتند. هم‌چنین، گروه‌هایی از پیروان آیین یهود که در اسکندریه و سایر نقاط مصر پراکنده بودند، به دلیل عدم حمایت امپراتور روم از آنان در برابر مسیحیان، از او ناخشنود بودند. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۵ ص ۵۱		
۱۴	۱	به دلیل *رشد شهرها و تأسیس و توسعه مراکز آموزشی *نفوذ روزافزون دیوان‌سالاران ایرانی در دستگاه اداری حکومت سلجوقی *جذب شعرا و نویسندگان به دربارهای مختلف هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۱۰ ص ۱۱۰		
۱۵	۱	زیرا *از یک طرف در جریان حملات مغول‌ها شهرهای زیادی به ویژه شهرهای بزرگ و آباد در ماوراءالنهر و خراسان ویران شدند و عده زیادی از ساکنان آنها یا کشته شدند و یا به مناطق دیگری مهاجرت کردند. *از طرف دیگر، یاسا به عنوان مجموعه قوانینی که چنگیزخان تدوین کرده بود، به مغول‌ها توصیه می‌کرد که از شهر و شهرنشینی دوری گزینند. *هم‌چنین، آنان حتی بعد از فتح ایران و تسلط بر شهرهای بزرگ، همچنان از شهر و شهرنشینی روی‌گردان بودند. از این رو، *سپاهیان و دیگر اعضای قبایل بیابانگردی که در زمان هجوم مغول‌ها و پس از آن به ایران آمدند، به اصول و قواعد زندگی یک‌جانشینی پایبند نبودند و شرایط را برای یک‌جانشینان ایران دشوار و غیرقابل تحمل می‌کردند. هر مورد ۱ نمره، ذکر یک مورد کافی است. کلید واژه: (ویران شدن شهرهای بزرگ و آباد ماوراءالنهر- ویران شدن شهرهای بزرگ و آباد خراسان- کشته شدن عده زیادی از ساکنان این شهرها- مهاجرت عده زیادی از ساکنان این شهرها- مانع شدن یاسای چنگیزی برای شهرنشینی- روی گردان بودن مغولان از شهر و شهرنشینی- پایبند نبودن مغولان به اصول و قواعد زندگی یک‌جانشینی- شرایط را برای یک‌جانشینان دشوار و غیرقابل تحمل کردن) هر مورد کلید واژه ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۱۱ ص ۱۱۹		
۱۶	۱	*موجب شد که مردم نسبت به مغولان احساس بیگانگی کمتری کنند. *هم‌چنین، نفوذ و قدرت ایرانیان در دربار ایلخانان و اداره حکومت، بیش از پیش، افزایش یافت. *و زمینه برای بازسازی ایران و انجام اصلاحاتی در امور سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی فراهم آمد. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۱۲ ص ۱۲۶		
۱۷	۱	*چون در ۱۰ اردیبهشت ۱۰۰۱ ش. سپاه صفوی با کمک کشتی‌های انگلیسی *توانست سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس را که بیش از یک قرن در اشغال پرتغالی‌ها بود، آزاد کند. *و پرتغالی‌های از خلیج فارس بیرون رانده شدند. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. توجه: نوشتن تاریخ وقوع جنگ (۱۰ اردیبهشت ۱۰۰۱ ش.) الزامی ندارد. اما اگر دانش‌آموزی آن را نوشت، ۰/۲۵ نمره تعلق بگیرد. درس ۱۳ ص ۱۴۰		
۱۸	۱	*وحدت کلیسای کاتولیک را از بین برد. *باعث بروز سلسله جنگ‌های مذهبی میان پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها شد که بخش وسیعی از اروپا را فرا گرفت. *به تقویت پادشاهان و دولت‌های ملی و رشد اندیشه ملی‌گرایی در اروپا کمک فراوانی کرد. *باعث تضعیف قدرت کلیسای کاتولیک گردید. *موجب کاهش نقش کلیسای کاتولیک در زندگی مردم و جوامع اروپایی شد. هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است. درس ۱۶ ص ۱۸۶		
۲۰	جمع نمره «موفق باشید»			
صفحه ۳ از ۳				